

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3376/2023. (VII. 27.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Salamon László* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával, valamint *dr. Márki Zoltán*, *dr. Dienes-Oehm Egon* és *dr. Sulyok Tamás* alkotmánybírók különvéleményével – meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 2.Bv.4259/2021/3. számú végzése, valamint a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet 116/2021/1336/15. számú fegyelmi határozata alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Zsigmond György ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be. Indítványában – illetőleg hiánypótlásra történt felhívását követően annak kiegészítésében – a Fővárosi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 2.Bv.4259/2021/3. számú végzése, valamint a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet 116/2021/1336/15. számú fegyelmi határozata alaptörvényellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege – a támadott bírósági és hatósági határozatban megállapított tényállás és az indítványozó előadása alapján – a következőképpen foglalható össze.
- [3] 2.1. Az indítványozó holland állampolgár, a magyar nyelvet nem érti, nem beszél, magyarul írni és olvasni nem tud, Magyarországon letartóztatását tölti.
- [4] A Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet 116/2021/1336/15. számú fegyelmi határozatával a letartóztatásban levő indítványozóval szemben 10 nap magánelzárás fegyelmi büntetést szabott ki „tiltott tárgy tartása (illegális mobiltelefon birtoklása)” fegyelmi vétség miatt. A határozat indokolása szerint az indítványozó cselekményével megsértette a büntetés-végrehajtási intézet rendjére és biztonságára vonatkozó rendelkezéseket, megszegte a büntetés-végrehajtási intézet házirendjét, illetve olyan tárgyat tartott magánál, amely jogszabály rendelkezése, valamint a házirend alapján nem lehet a birtokában.
- [5] A fegyelmi határozat szerint az indítványozó a zárkája wc-jében illegális mobiltelefont nyomkodott, melyet zárkanyitás után az éjszakai körlet-felügyelő kérésére az ágyneműjéből előadott. Ezen felül előkerült továbbá egy másik tiltott tárgy (egy pendrive) is egy tévékészülékből. Az indítványozó e tárgyak tulajdonjogát nem vitatta. A fegyelmi tárgyaláson tolmács és az indítványozó védője jelen volt, utóbbi a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) 12. § (3) bekezdésére hivatkozva kérte a fegyelmi eljárás megszüntetését.
- [6] 2.2. Az indítványozó a határozat bírósági felülvizsgálatát kérte, melynek eredményeképpen a Fővárosi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 2.Bv.4259/2021/3. számú végzésével a fegyelmi határozatot helybenhagyta.

- [7] 3. Az indítványozó a fenti előzményeket követően nyújtotta be alkotmányjogi panaszát, melyben a Fővárosi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 2.Bv.4259/2021/3. számú végzése, valamint a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet 116/2021/1336/15. számú fegyelmi határozata alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint a bírósági végzés az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, míg az elsőfokú fegyelmi határozat az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését sérti.
- [8] Az indítványozó szerint a Bv. tv. 12. § (1) és (3) bekezdése értelmében a magyar nyelv nem tudása miatt az elítélt vagy az egyéb jogcímen fogvatartottat nem érheti hátrány. A végrehajtás során az elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott mind szóban, mind írásban nem magyar anyanyelvét, nemzetiségi anyanyelvét vagy törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződésben meghatározott egyéb anyanyelvét, vagy – ha a magyar nyelvet nem ismeri – az általa ismert más nyelvet használhatja. A végrehajtásért felelős szervnek az elítélt vagy az egyéb jogcímen fogvatartott részére nem magyar anyanyelvén, nemzetiségi anyanyelvén vagy törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződésben meghatározott egyéb anyanyelvén, vagy az általa ismert más nyelven a végrehajtás rendjére, a végrehajtással összefüggő jogaira és kötelezettségeire vonatkozó jogszabályi rendelkezések lényegi elemeiről, valamint a fogvatartást foganatosító szerv házirendjéről tájékoztatást kell adnia.
- [9] Előadása szerint a Bv. tv. vonatkozó rendelkezéseit figyelmen kívül hagyva az anyanyelvén semmiről (így a házirendről) sem tájékoztatták, ugyanakkor a fegyelmi eljárás során a házirend megsértését kérték rajta számon, amit – szerinte – éppen a bv. jogsértő magatartása miatt nem tudott megismerni. Letartóztatása alatt számos alkalommal kezdeményezte az anyanyelv használatához és a tájékoztatáshoz való jogát, amelyre először jelen ügy elsőfokú fegyelmi tárgyalásán került sor, ahol első alkalommal biztosították számára tolmácsot. A Bv. tv. 12. §-ának megfelelő tájékoztatás elmaradása ellenére a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet határozata, illetve a Fővárosi Törvényszék végzése az indítványozó fegyelmi felelősségét megállapította.
- [10] Az indítványozó szerint az eljárás tisztességessége magában foglalja az anyanyelv jogszabályoknak megfelelő használatához való jogát, valamint a hatályos jogszabályok alapulvételel meghozott indokolt döntéshez való jogot is. Ezzel szemben a fegyelmi és a bírósági határozatok, valamint fegyelmi felelőssége megállapításának a jogalapja egy olyan házirendnek a be nem tartása, melyet az anyanyelvén nem ismert meg.
- [11] 4. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [12] Az Alkotmánybíróság vizsgálata eredményeként megállapította, hogy a határidőben érkezett alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint nem fogadható be.
- [13] 4.1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy a büntetés-végrehajtási bíró – fenyítést kiszabó fegyelmi határozat felülvizsgálata tárgyában hozott – határozata az Abtv. 27. § (1) bekezdésében foglaltak szerint az ügy érdemében hozott vagy eljárást befejező egyéb döntésnek tekinthető-e, azaz alkotmányjogi panasz alapján alkotmányossági vizsgálat tárgya lehet-e. Az Alkotmánybíróság e körben irányadónak tekintette a Bv. tv. kommentárja III. fejezetében a büntetés-végrehajtási bíró eljárásának általános szabályai alcím alatt a 11. pont c) alpontjában az érdemi döntés vonatkozásában írtakat, valamint a kommentár III. fejezet 12. pontjában rögzítetteket. Eszerint az „érdemi döntés: a bv. bíró a hatáskörébe tartozó ügyekben az elítélt meghallgatása vagy a tárgyalás során beszerzett bizonyítékok, illetőleg a végrehajtásért felelős szerv vagy személy által rendelkezésre bocsátott iratok adatai alapján hozza meg érdemi döntését. A bv. bíró a Bv. tv. III. Fejezetében és a III/A. Fejezetében szabályozott eljárása során az ügy érdemében ügydöntő végzést hoz, ide nem értve a bírósági felülvizsgálati eljárás keretében hozott határozatokat, illetve a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül az iratok alapján elutasító végzést. Az érdemi döntés meghozatala során mindenkor figyelemmel kell lennie a Btk. 79. §-ában meghatározott büntetési célokra. [...] A bv. bíró a hatáskörébe tartozó ügyekben, az ügy érdemében ügydöntő végzéssel határoz [Bv. tv. 50. § (1) bekezdés f) pont]. Ebből a megszóvegezésből kitűnik, hogy a bv. bíró döntése tartalmi szempontból kétféle lehet: az alapügyben meghozott ítéleti/ügydöntő végzésbeli rendelkezést érinti vagy nem. Amennyiben a döntés az alapügyben eljáró bíró ítéleti/ügydöntő végzésbeli rendelkezé-

sét érinti, úgy érdemi jelentőségű (pl. fokozatváltás, feltételes szabadságra bocsátás lehetősége kizárásának), és így a végzése ügydöntő. Míg nem ügydöntő, ha felülbíráló fórumként jár el (bíróági felülvizsgálati eljárás), vagy a határozat valamely eljárási cselekményhez kötődik (halasztás engedélyezése, elővezetési költség megállapítása vagy rendbíróság kiszabása).”

- [14] Az Alkotmánybíróság a fentieket az Abtv. 27. §-ával egybevetve megállapította, hogy adott esetben a büntetés-végrehajtási bíró felülvizsgálati eljárás során hozott határozata olyan, a büntetés-végrehajtási ügyet lezáró döntés, mely az Abtv. 27. §-a értelmében az eljárást lezáró egyéb döntésnek minősül, így alkotmányossági vizsgálat tárgya lehet {hasonlóan lásd: 3301/2022. (VI. 24.) AB végzés, Indokolás [14]}.
- [15] 4.2. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {lásd például: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]; illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [16] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a tisztességes eljáráshoz való jog, illetőleg az anyanyelvhasználat-hoz való joga sérelmére hivatkozott azzal kapcsolatban, hogy az anyanyelvén – többek között – a büntetés-végrehajtási intézet házirendjét nem ismerte meg, mégis annak megsértésére tekintettel került sor vele szemben fegyelemsértés megállapítására. A tisztességes eljáráshoz való joga sérelmét tehát mind az elsőfokú fegyelmi határozattal, mind a bíróági végzéssel összefüggésben azonos okból állította, vagyis amiatt, hogy fegyelmi felelősségének „jogalapja annak a házirendnek a be nem tartása, amelyet az indítványozónak nem is volt alkalma ismerni” (indítvány-kiegészítés 2. oldal).
- [17] Az anyanyelvhasználat az Alkotmánybíróság gyakorlatában az eljárás tisztességességének követelményéhez, azon belül is különösen a fegyveregyenlőség elvéhez, illetve a védelemre való felkészüléshez szükséges idő és eszközök biztosításának alkotmányos követelményéhez kapcsolódik. A tisztességes eljárás biztosítása e vonatkozásban megköveteli, hogy a magyar nyelv nem tudása miatt senkit ne érjen hátrány, illetve a lényeges iratokat vagy legalább azok releváns részeit lefordítsák a gyanúsítottak vagy a vádlottak javára. Nem korlátlan jogosultság ugyanakkor, egyik felhívott követelményéből sem következik például a nyomozati iratok teljes körű lefordításának kötelezettsége {lásd: 3244/2018. (VII. 11.) AB határozat, Indokolás [33]–[49]; 295/2021. (VII. 22.) AB határozat, Indokolás [32]–[40]; 3362/2022. (VII. 25.) AB végzés, Indokolás [25]}.
- [18] Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljárás követelményének sérelmével összefüggésben előadottak kapcsán a következőket állapította meg. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában kizárólag arra hivatkozott, hogy a Bv. tv. 12. §-ában foglaltaknak megfelelő tájékoztatására az anyanyelvén nem került sor. Az Alkotmánybíróság szerint kétségtelen, hogy a Bv. tv. az anyanyelv használatával összefüggésben rögzíti, hogy a magyar nyelv nem tudása miatt az elítéltet vagy egyéb jogcímen fogvatartottat nem érheti hátrány [Bv. tv. 12. § (1) bekezdés]; illetőleg a végrehajtásért felelős szervnek az elítélt vagy az egyéb jogcímen fogvatartott részére nem magyar anyanyelvén, nemzetiségi anyanyelvén vagy törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződésben meghatározott egyéb anyanyelvén, vagy az általa ismert más nyelven a végrehajtás rendjére, a végrehajtással összefüggő jogaira és kötelezettségeire vonatkozó jogszabályi rendelkezések lényegi elemeiről, valamint a fogvatartást foganatosító szerv házirendjéről tájékoztatást kell adnia [Bv. tv. 12. § (3) bekezdés].
- [19] Az Alkotmánybíróság szerint az indítványozó által előadott érvelés legfeljebb törvénysértésként, nem pedig alaptörvény-sértésként lehetne értékelhető, az Alkotmánybíróság hatásköre pedig kizárólag az alaptörvény-ellenesség (és nem pedig a törvénysértés) vizsgálatára terjed ki {lásd például: 3081/2022. (II. 25.) AB végzés, Indokolás [28]}. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozottan nem ténybíró, hanem az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve, mindazonáltal megjegyzi: a Bv. tv. 12. § (8) bekezdése szerint a Bv. tv. 12. § más bekezdéseiben megfogalmazott tájékoztatás megtörténtét és annak tudomásulvételét írásban kell rögzíteni. Ha az elítélt vagy az egyéb jogcímen fogvatartott írni, olvasni nem tud, vagy a tájékoztatás időpontjában az írásbeli tájékoztató az általa értett nyelven nem áll rendelkezésre, akkor többek között az anyanyelve használatához való jogára vonatkozó tájékoztatást szóban – két tanú jelenlétében – kell elvégezni, és annak megtörténtét írásban kell rögzíteni. Ha ezt követően az írásbeli tájékoztató az elítélt vagy az egyéb jogcímen fogvatartott által értett nyelven elkészül, azt részére haladéktalanul át kell adni. A jelen ügyben az indítványozó hivatkozott arra, hogy számára csak a fegyelmi tárgyaláson biztosítottak először holland tolmácsot, miközben az anyanyelv használatához való jogára és az őt megillető tájékoztatáshoz való jogra már többször hivatkozott.

- [20] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is fontosnak tartja hangsúlyozni, hogy töretlen gyakorlata szerint a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}. „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíró« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]; 3227/2023. (V. 5.) AB végzés, Indokolás [15]}.
- [21] Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel megállapította, hogy az indítványozó ténylegesen a vele szemben hozott bírói döntések törvényességi, és nem alkotmányossági kritikáját fogalmazta meg. Az Alkotmánybíróság szerint az alkotmányjogi panaszban rögzített érvek nem alkalmasak arra, hogy a bírói döntés érdemére kiható alaptörvény-ellenesség kételyét felvessék vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést megalapozzanak {hasnolón lásd: 3060/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [41]}.
- [22] 5. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjában, továbbá az Abtv. 29. §-ában foglalt követelményeknek, ezért nem fogadható be. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2023. július 11.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [23] A határozatot részben eltérő indokolással támogatom.
- [24] A rendelkezésre álló iratokból megállapítható, hogy a fegyelmi határozat bírói felülvizsgálata során alkalmazásra került tolmács. Az indítványozó által említett sérelmek az indítványozó állítása szerint sem a bírói eljárás során merültek fel. Ezért ebben a tekintetben fel sem merülhetett az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelme.
- [25] Tekintettel az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére, melynek értelmében az Alaptörvény szövege a vádemelés alapján indult eljárásokra utal („bármely vádat [...] törvény által felállított, független és pártatlan bíróság, tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el”) és, mivel ez az eljárás nem minősül vádindítvány alapján folytatott büntetőeljárásnak, nézetem szerint az indítványozó által hivatkozott tisztességes eljárás sérelme akkor sem lenne megállapítható, ha az indítványozó által állított sérelmek a végzés felülvizsgálata során merültek volna fel.

Budapest, 2023. július 11.

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán alkotmánybíró különvéleménye

- [26] 1. Nem értek egyet a határozat indokolásában kifejtett állásponttal, miszerint „adott esetben a büntetés-végrehajtási bíró felülvizsgálati eljárás során hozott határozata olyan, a büntetés-végrehajtási ügyet lezáró döntés, mely az Abtv. 27. §-a értelmében az eljárást lezáró egyéb döntésnek minősül, így alkotmányossági vizsgálat tárgya lehet” (Indokolás [14]). Kisebbségben maradván különvéleményt csatolok a döntéshez [Abtv. 66. § (2) bekezdés].
- [27] Álláspontom szerint jelen esetben – értelemszerűen – az Alkotmánybíróság tárgyi hatáskörének értelmezését érintő kérdésben, érdemi vizsgálat lett volna indokolt, s annak eredményeként (álláspontom szerint) elutasító rendelkezés lett volna helytálló; ami pedig azt jelentené, hogy adott tárgykörben (adott bírósági döntés tárgyában) eleve nincs helye alkotmánybírósági vizsgálatnak.
- [28] Másképpen szólva nem tartom indokoltnak alkotmánybírósági út megnyitását a büntetés-végrehajtási fegyelmi ügyek előtt.
- [29] 2. Álláspontom indokai a következők. Az Abtv. 27. §-ára alapítottan az ügy érdemében hozott, vagy az eljárást befejező egyéb döntésekkel szemben van helye alkotmányjogi panasznak, mely funkcióját tekintve szubjektív és objektív jogvédelmet is kínál, nyújt, nyújthat. Valójában anyagi jogi és eljárásjogi vizsgálat eredményeként dől el, hogy az Alkotmánybíróság vizsgálata mely bírói döntésekre terjed ki és melyekre nem. Nincs helye érdemi eljárásnak a pervezető végzésekkel, vagy éppen a járulékos kérdéseket eldöntő határozatokkal {pl. előzetes letartóztatás; ld. 3036/2013. (II. 12.) AB végzés, Indokolás [7]} szemben. Bár az alkotmányjogi panasz sajátos jogorvoslati funkciója abba az irányba mutat, hogy az Alkotmánybíróság tágan értelmezze a bírói döntések fogalmát, ugyanakkor figyelemmel kell lenni a jogrendszer egészére, így a már meglévő kontrollrendszer fennállására, avagy fenn nem állására is.
- [30] Nyilvánvaló szempont tehát a hatályos hatásköri, közjogi rendezettség. A büntetés végrehajtása felett számos (hivatalbóli, illetve egyénileg igényelhető) kontrolleszköz, lehetőség – nemzetközileg a CPT és az SPT eljárásai, hazaiak közül az illetékes bv. ügyész, a legfőbb ügyész (Legfőbb Ügyészség) törvényességi feladata, illetve jogi eszköze, a BVOP-t felügyelő miniszter (minisztérium), a bv. bírói út, továbbá az ombudsmani eljárás – rendelkezésre áll.
- [31] Kétséges, hogy indokolt-e mindemellé alkotmánybírósági eljárást is rendszeresíteni. Álláspontom szerint nem indokolt. Ezáltal ugyanis az Alkotmánybíróság eljárása egy helyiértékre, vagyis a fogvatartás jogalapja, a büntetőjogi felelősség kérdésében hozott döntéssel egy helyre teszi a büntetés végrehajtása során hozott döntés(ek), intézkedés(ek) tárgykörét. Miközben utóbbiak rendeltetése éppen, par excellence a felelősség tárgyában hozott bírói döntés végrehajtása.
- [32] Ehhez képest pedig valójában szükségképpen járuléka, szükségszerű következménye a főkérdésben (jogalap/felelősség kérdésében) meghozott döntésnek.
- [33] 3. Megemlítem, hogy – álláspontom szerint – a büntetés végrehajtásának mivolta, mibenléte, hogyanja, illetve ebben a körben való döntés nem feltétlen bírói útra tartozó, hanem választott jogi megoldás – ami 1993-tól lett így. Nyilvánvaló aktuális összefüggésben a társadalmi átalakulással.
- [34] Ugyancsak nyilvánvaló azonban, hogy az eltelt 3 évtized alatt a szabályozás, szabályozottság megváltoztatása, az intézményi, a norma (s nem utolsósorban a működési) feltételek átalakítása nem hátramosztotta, nem konzerválta, hanem részint felszámolta és megváltoztatta a büntetés végrehajtásának ,90 táján még meglévő, különösen a '80-as évek elejéig uralkodó gyakorlatát, felfogását. Részint pedig megteremtette a nemzetközi elvárások iránti szemléleti fogadókésztséget, annak jogi, intézményi, gyakorlati feltételét, háttérét.
- [35] 4. Kétségtelen, hogy a büntetés-végrehajtás területén a jelen mindig jelen van, azaz (mint az élet számos területén) nem csupán elérendő cél van, hanem dolog. Ezért kell óvatosan igazodni a jogi indokolások azon álláspontjaihoz, amelyek a jogi figyelem mind magasabb intézményhez terelését, telepítését szándékolják.
- [36] Álláspontom szerint a magyar büntetés-végrehajtás esetében a meglévő (imént említett) ellenőrző, figyelő mechanizmusok integrálása, szakmai háttere, szabályozottsága nem igényel alkotmánybírósági gyámiságot.
- [37] Kétségtelen, hogy a „beengedés” merevsége (hajlíthatatlansága) sem teljesen igazolható, különösen nem a legfelső szintű bírói fórumok esetében; viszont a beengedés elasztikussága (hajlékonysága) előre látható kockázatot rejt magában.

- [38] 5. Ekként – jelen esetben – az alkotmánybírósági út megnyitása lehetőséget nyújt arra, hogy végső soron versengő helyzetbe kerül a jogalap/felelősség kérdésében való döntés és az ezen döntés végrehajtása tárgyában való döntés.
- [39] Mindkettő esetében az egyik fél az állam, a másik pedig a terhelt, ám – értelemszerűen – fordított lesz a peres pozíció. Ami (a ma is adott, igénybevehető) jogvita természetének értelemszerűen megfelelő. Azonban nem tartom helyénvalónak ezen (a jogvita szerinti) természetes pozícióváltás nyomán/alapján arra a következtetésre jutni, hogy mindkettő egyazon helyiértékű alkotmányos vizsgálat alá tartozó.

Budapest, 2023. július 11.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

- [40] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2023. július 11.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

- [41] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2023. július 11.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1168/2022.

